

CENTRUM EDUKACJI OBYWATELSKIEJ

ODWRÓCONA LEKCJA, PLANOWANIE I DZIAŁANIE

Odwrócona lekcja – materiały dydaktyczne

Warto zadbać o to, aby uczniowie dobrze utrwalili oraz zakorzenili wiedzę i umiejętności, dlatego zanim przejdą do samodzielnej nauki, powinni uświadomić sobie, jakie informacje dotyczące danego tematu już posiadają. Można zaproponować im krótkie ćwiczenie – burzę mózgów, swobodną dyskusję czy quiz dotyczący zagadnień związanych z tematem. Umiejętność odnoszenia się do wcześniejszej wiedzy i doświadczeń jest jedną z kluczowych kompetencji niezbędnych do samodzielnego uczenia się

Podczas planowania odwróconej lekcji, myślenia o temacie, określania celów nauczyciel powinien zastanowić się, co przekazałby uczniom w czasie zajęć, a jakie ćwiczenia zadałby im do domu. Najistotniejszym etapem przygotowań jest odpowiednie dobranie materiału i opracowanie instrukcji tak, aby uczniowie mogli samodzielnie się przygotować i opanować te wiadomości, które nauczyciel normalnie przekazałby im na lekcji.

źródło: Flickr, Clearwater Public Library, CC BY-NC-SA 2.0

Instrukcja do pracy w domu – przynajmniej na początku, zanim uczniowie przywykną do odwróconej lekcji – powinna zawierać wszystkie elementy, które pomogą im w kształtowaniu samodzielności myślenia i uczenia się. Warto w niej uwzględnić nie tylko pytania pomocnicze związane bezpośrednio z tematem lekcji (np. przejrzyj strony internetowe i poszukaj ciekawostek na temat obrazu Leonarda

Projekt „Cyfrowa Akademia” prowadzony jest ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Liderem projektu „Cyfrowa Akademia” jest Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej. Projekt realizowany w partnerstwie z Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie i Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz firmą NebulaX

CYFROWA AKADEMIA

da Vinci Dama z łasiczką; przeczytaj tekst i wynotuj, jakie były pośrednie powody wybuchu drugiej wojny światowej; obejrzyj film, na podstawie którego uzupełnisz zdanie oraz przyporządkujesz nazwy środków artystycznych do podanych definicji), lecz także zwrócić uwagę uczniów na nawyki myślowe, umiejętność krytycznego oceniania informacji oraz dokumentowania pracy wraz z tworzeniem poprawnej bibliografii wykorzystanych materiałów.

W świecie natłoku wiadomości jedną z kluczowych umiejętności jest selekcjonowanie informacji, mądre i świadome ocenianie wiarygodności źródeł oraz oddzielanie faktów od subiektywnych opinii autorów. Czy materiał zawiera poszukiwane informacje? Czy autor stara się być rzetelny i przedstawia różne punkty widzenia? Czy jesteś w stanie zweryfikować kim jest autor, czy publikuje również w innych miejscach, czy specjalizuje się w tym właśnie temacie? Czy portal, z którego pochodzi artykuł, publikuje również artykuły innych godnych zaufania specjalistów? Kilka pytań pomocniczych, zamieszczonych w instrukcji nauczyciela, pomoże uczniom poruszać się po zasobach sieci w bardziej świadomy sposób. Pytania powinny być dostosowane do wieku i poziomu zaawansowania uczniów.

W pracy z najmłodszymi nieoceniona będzie pomoc rodziców. Uczniowie powinni również wypracować nawyk tworzenia bibliografii. Jeśli jest na to czas, warto poświęcić lekcję na rozmowę o prawie autorskim. Już najmłodszy uczeń powinien mieć świadomość jak ważne jest poszanowanie własności intelektualnej i umieć zapisać podstawowe informacje dotyczące źródeł, z których korzystają, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów pochodzących z sieci. Jeśli nie ma czasu, aby dokładnie omówić powyższe tematy z uczniami, dobrze jest zasady tworzenia bibliografii uwzględnić w instrukcji do odwróconej lekcji. Podstawowe zasady opisywania źródeł zostały zebrane w publikacji Marcina Grudnia Netografia w szkole czyli koniec z... „Źródło Internet” – poradnik dla nauczycielek i nauczycieli.

Dobrze już na etapie planowania zajęć ustalić z uczniami w jaki sposób mogą komunikować się z nauczycielem w czasie samodzielnej pracy – czy wątpliwości będą zgłaszać mailowo, z wykorzystaniem platformy e-learningowej, mediów społecznościowych, blogów czy komunikatorów. Jeśli jest taka potrzeba, można zaplanować spotkanie w szkole. Ważne jest, aby uczniowie czuli, że mają wsparcie nauczyciela i mogą się do niego zwrócić o pomoc. Ma to szczególne znaczenie w czasie pierwszych odwróconych lekcji. Kiedy metoda nie jest jeszcze przez uczniów oswojona, mogą się czuć zagubieni czy niepewni.

Odwrócić można jedną lekcję, można też pracować przy użyciu tej metody regularnie. Np. w programie "Szkoła z Klasą 2.0" nauczyciele wybierający metodę odwróconej lekcji, przygotowują cykl trzech zajęć prowadzonych tą metodą. Dzięki temu nauczyciel może sprawdzić, czy uczniowie robią postępy w samodzielnym uczeniu się i poszukiwaniu wiedzy, czy uważniej czytają, lepiej wnioskuje i szanują prawa autorskie. Odwrócona lekcja nie jest na początku metodą łatwą, stawia na głowie część uczniowskich i nauczycielskich przyzwyczajęń, a skuteczna praca z wykorzystaniem tej metody wymaga czasu, cierpliwości i konsekwencji. Rezultaty są jednak warte podjętego wysiłku, a instrukcje nauczyciela, w miarę zyskiwania przez uczniów samodzielności, mogą stać się mniej szczegółowe.

Projekt „Cyfrowa Akademia” prowadzony jest ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Liderem projektu „Cyfrowa Akademia” jest Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej. Projekt realizowany w partnerstwie z Wojskową Akademią Techniczną w Warszawie i Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz firmą NebulaX